

Naturskyddsföreningen i Stockholms län

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2016

INLEDNING OCH SAMMANFATTNING.....	3
VERKSAMHETSÅRET	4
MEDLEMMAR, KRETSAR	4
LÄNSSTÄMMA 2016	4
KRETSKONFERENSER.....	4
STYRELSEN.....	4
ARBETSUTSKOTTET	4
REVISORER	5
VALBEREDNINGEN	5
KANSLI OCH ANSTÄLLDA	5
EKONOMI	5
MÅNADSBLADET	6
REPRESENTATION	6
UTBILDNING.....	6
ARBETSGRUPPER/PROGRAMOMRÅDEN	7
<i>Nätverket Skydda Storstockholms gröna kilar</i>	<i>7</i>
<i>Klimatgruppen.....</i>	<i>7</i>
<i>Cykelgruppen</i>	<i>7</i>
<i>Skogsgruppen</i>	<i>7</i>
PROJEKT OCH VERKSAMHETER	7
<i>Samordnad planering av hamnar och farleder i Stockholms län.....</i>	<i>7</i>
<i>30/30-projektet</i>	<i>7</i>
<i>Gröna kilar och grönstruktur.....</i>	<i>7</i>
<i>Trafikfrågor i Stockholms län</i>	<i>8</i>
<i>Hållbar stadsutveckling.....</i>	<i>8</i>
<i>Storstockholms naturguider</i>	<i>9</i>
<i>Hållbart resande</i>	<i>10</i>
<i>Levande folkrörelse</i>	<i>10</i>
<i>Länsförbundet i media</i>	<i>10</i>
STYRELSEN I NATURSKYDDSFÖRENINGEN I STOCKHOLMS LÄN.....	11
BILAGOR	12
UTSÄNDA PRESSMEDDELANDEN UNDER 2016	12
SKRIVELSER UNDER 2016.....	12
DEBATTARTIKLAR UNDER 2016	12
MEDLEMSTAL I LÄNSFÖRBUNDETS KRETSAR DEN 31 DECEMBER 2016.....	13

Inledning och sammanfattning

Länsförbundet ökade medlemsantalet i länet under 2016 med 1 651 stycken. Sammanlagt hade länsförbundet den 31 december 2016 65 116 medlemmar, varav 37 901 fullbetalande och 27 139 familjemedlemmar. I länet finns 26 kretsar.

Resultatet för 2016 blev före ianspråktagande av fonderade medel ett underskott på 328 133 kr vilket är drygt 50 000 kr mer än budgeterat resultat. Underskottet täcks upp av föreningens egna fonder. Åtgärdsarbetet för att minska kostnaderna och öka intäkterna fortsätter. Från 1 januari 2015 är länskansliet ett av 10 regionala kanslier i landet.

Arbetet med att skydda Storstockholms gröna kilar har avtagit under årets andra halva beroende på brist på medel. Projektet ”Naturen på lika villkor” som startades i december 2015 har tagit fart under året och växer hela tiden. Medel finns för fortsättning under 2017.

Länsförbundet hade under året tre regionala grupper: cykelgruppen, skogsgruppen och klimatgruppen. Den sistnämnda gick dock på sparlåga under året men startade så smått med ett mingel 19 dec.

Förbifart Stockholm, Östlig förbindelse och Tvärförbindelse Södertörn (f d Södertörnsleden) är några av de områden som länsförbundet jobbat med gällande trafikfrågor under 2016.

Länsförbundet koordinerar nätverket Ny grön stad – ett nätverk där ett 20-tal organisationer med engagemang i regionens grönfrågor jobbar för en hållbar utveckling av regionen.

Storstockholms naturguider är nu inne på sitt fjortonde år. Under 2016 (2015 års siffror inom parentes för att jämföra) genomfördes totalt 75 (70) guidningar inom det ordinarie programmet med sammanlagt 922 (730) deltagare. Medelantalet besökare per guidning var 13 (11) och maxantal deltagare var detta år, dels en Älvsjöskogsvandring i samband med invigningen av reservatet (40), dels fågelskådningens dag på Sandemar (33).

Inom det ordinarie programmet har vi också, på uppdrag av Länsstyrelsen, genomfört ett antal specialguidningar, framförallt skollovsguidningar och barnvagnsturer.

11 (11) specialbeställningar har vi också genomfört detta år med totalt ca 202 (187) deltagare.

Totalt har vi år 2016 guidat drygt 1124 (917) personer.

Projektet ”Tack för att du cyklar” som genomförts i minst 10 år tillsammans med bl.a. Stockholms stad, genomfördes den 26 maj i Stockholm. På morgonen mellan 7-9 delades påsar innehållande cykelrelaterad information, en ekologisk juice, cykelkarta samt rabatterbjudande hos olika cykelbutiker ut till 10.000 cyklister i Stockholm. Utdelningen skedde i huvudsak vid Stockholms infarter. Aktiviteten skedde under namnet ”Ser du möjligheterna” detta år och nytt var bl.a. att det på varje utdelningsplats fanns tjänstemän från Stockholms trafikkontor på respektive plats för att svara på frågor från allmänheten.

Länsförbundet har under 2016 besökt ca hälften av styrelserna i länets 26 st kretsar. Under mötena har det framkommit att många kretsar vill ha hjälp med att hitta fler aktiva till styrelsen, flera aktiva utanför styrelsen och hitta sätt att locka fler till aktiviteterna. Det finns många eldsjälar i länet och vi har en stor bredd på aktiviteter som kretsarna anordnar. Besöken kommer att fortsätta under 2017.

Länsförbundet har under 2016 på många sätt varit engagerat i enskilda kretsars arbete. Detta inkluderar detaljplaner, stärkande av styrelsearbetet, framtagande av annonser och foldrar, hjälp med webbsidor och pådrivande för naturreservat.

Länsförbundet skickade under året ut sex st pressmeddelanden. I november blev ordförande Beatrice Sundberg intervjuad i Radio Stockholm angående parkerade bilar på gator i stadsmiljö. I december publicerades två debattartiklar på nätet. Båda handlade om Östlig förbindelse där den ena publicerades i Svenska Dagbladet och den andra i Nacka-Värmdöposten.

Verksamhetsåret

Medlemmar, kretsar

Länsförbundet ökade medlemsantalet i länet under 2016 med 1 651 stycken. Sammanlagt hade länsförbundet den 31 december 2016 65 116 medlemmar, varav 37 901 fullbetalande och 27 139 familjemedlemmar. I länet finns 26 kretsar.

Länsstämma 2016

2016 års länsstämma hölls den 16 april på Naturskyddsföreningens rikskansli. Omkring 50 personer deltog. Förmiddagens tema var ”Hälsoeffekter av klimatförändringar”. Se vidare nedan.

Kretskonferenser

Två heldagsträffar har genomförts med kretsrepresentanter under året. Som brukligt var huvudtemat under dagarna utbyte av erfarenheter och information om vad som är på gång i kretsarna och länsförbundet. Lördag 20 februari diskuterades rovdjur med representanter från Rovdjursföreningen och Viltförvaltningsdelegationen. Lördag 8 oktober berättade Anders Andrae från föreningen Skogstur om hur han använt naturen för att komma tillbaka till livet.

Styrelsen

Länsförbundets styrelse har under 2015-2016 haft följande sammansättning:

	1/1-16/4	16/4-31/12
Ordförande	Mårten Wallberg	Beatrice Sundberg
1:e vice ordförande	Margareta Olofsson	Margareta Olofsson
2:e vice ordförande	Mia Torpe	Mia Torpe
Kassör	Martin Lindén	Martin Lindén
Övriga ledamöter	Maria Ericsson	Anneli Bengtsson
	Cécile Everett	Cécile Everett
	Ronny Fors	Ronny Fors
	Jan Holmbäck	Jan Holmbäck
	Karolina Lisslö	Karolina Lisslö
1:e ersättare	Eivor Niklasson	Maria Höggqvist
2:e ersättare	Vilhelm Herlin	Vilhelm Herlin
3:e ersättare	Anneli Bengtsson	Josefina Oddsberg
4:e ersättare		
Repr. Fältbiol.	Vakant	Vakant

Efter 13 år som ordförande för länsförbundet avgick Mårten Wallberg på årsstämman den 16 april. Till ny ordförande valdes Beatrice Sundberg som har suttit sju år i styrelsen i Stockholms Naturskyddsförening varav fyra år som ordförande.

Styrelsen har under året hållit 10 st protokollförda möten. 2 oktober genomfördes en verksamhetsplaneringsdag på Stora skuggans wårdshus på Djurgården.

Arbetsutskottet

Styrelsens arbetsutskott har under 2016 haft följande sammansättning:

	1/1-16/4	16/4-31/12
Ordförande	Mårten Wallberg	Beatrice Sundberg
1:e vice ordförande	Margareta Olofsson	Margareta Olofsson
2:e vice ordförande	Mia Torpe	Mia Torpe
Kassör	Martin Lindén	Martin Lindén

Arbetsutskottet har hållit 7 st protokollförda möten.

Revisorer

Tommy Nilsson (Auktoriserad revisor Hummelkläppen AB) och Elvy Löfvenberg har under året varit föreningens revisorer och ersättare under samma tid Ingrid Svedin (Auktoriserad revisor Hummelkläppen AB) och Hans Terelius.

Valberedningen

Vid årsmötet utsågs Bo Eknert (sammanställande), Eivor Niklasson och Martin Dahl till valberedning.

Kansli och anställda

Mårten Wallberg, länsförbundets avgående ordförande, arvoderades 75 % t.o.m. 16 april 2016. Total arvodering 2016, 94 462 kr. Därefter gick arvoderingen över till en tillfällig anställning på 75 % t.o.m. 31 maj 2016.

Beatrice Sundberg, länsförbundets tillträdande ordförande har arvoderats på 100 % fr.o.m. 18 april 2016. Total arvodering 2016, 278 190 kr.

Katrin Jones Hammarlund har varit anställd på 100 %. Hon jobbar som länsförbundets kanslisamordnare på ca 40 % och har bl.a. ansvarat för administration, lönefrågor och ekonomi. Resten av tiden har hon jobbat inom verksamheten Levande folkrörelse och i projektet Naturen på lika villkor.

Erik Beckman har under året varit anställd ca 18 %. Erik har varit ansvarig för verksamhetsområdet Hållbart resande och för årets Cykelkampanj.

Maria Bergström har under året varit ansvarig för verksamheten Storstockholms naturguider på ca 30 %.

Karin Schmidt har jobbat som kommunikatör på 50 %. Hon har varit ansvarig för att förnya och uppdatera hemsidan, skriva pressmeddelanden, sätta ihop Månadsbladet och ta fram informationsmaterial. Karin tar tillsammans med respektive projektledare fram kommunikationsplaner för kansliets olika projekt. Karin hjälper också kretsar med hemsidor, program samt informationsmaterial som annonser, trycksaker och webbsidor.

Ekonomi

Resultatet för 2016 blev före ianspråktagande av fonderade medel ett underskott på 328 133 kr vilket är 50 000 kr mer än budgeterat resultat. Underskottet berodde under 2016 på att gamla och nya ordföranden gick dubbelt ett par månader och på att flytten från gamla till nya kansliet kostade en del pengar. Underskottet täcks av Allan Egelfors donationsfond och Allan Egelfors minnesfond. Efter ianspråktagande av fonderna är minnesfonden avslutad. I donationsfonden finns kvar drygt 537 000 kr. Styrelsen har diskuterat vilka åtgärder som måste tas under 2017 för att undvika ett stort underskott.

Från och med 1 januari 2015 är länskansliet ett regionalt kansli. För Stockholms del kommer det regionala kansliet sammanfalla med hur länsförbundet ser ut idag. Andra regionala kanslier kan komma täcka fler länsförbund. Tillsammans med medlemsåterbäringen ger det säkrade intäkter på drygt 1,1 miljon kr. Länsförbundet kommer fortfarande att vara beroende av att få in medel för projekt utifrån för att verksamheten ska gå runt.

Det slutliga resultatet efter ianspråktagande av fonderna blev 0 kr.

Av de totala kostnaderna på ca 2 478 000 kr (2015: ca 2 490 000 kr) utgör kostnaden för kanslipersonalen ca 1 706 000 kr (2015: 1 598 000 kr), eller ca 69 % (2015: 64 %). Ökningen beror på att nya och gamla ordföranden gick dubbelt ett tag och att nya ordföranden är arvoderad till 100 %. Gamla ordföranden var arvoderad till 75 %. Projektkostnaderna uppgick till ca 286 000 kr (2015: drygt 502 000 kr) och utgör ca 12 % av kostnaderna (2015: 20 %).

Omsättningen låg under 2016 på ca 2 050 000 kr att jämföra med 2015 då den låg på ca 2 108 000 kr. Av intäkterna bestod drygt 1 114 000 kronor av relativt säkra pengar i form av återbäring och bidrag för kansliet från riksorganisationen. Olika projektintäkter står för ca 46 % av intäkterna, att jämföra med ca 40 % 2015.

Månadsbladet

Månadsbladet utgavs under 2016 med 10 nummer. Hela upplagan distribuerades som e-post (pdf-fil) och publicerades dessutom på länsförbundets hemsida. Ansvarig utgivare har varit Beatrice Sundberg. Huvuddelen av arbetet har gjorts av Erik Beckman, Mårten Wallberg, Beatrice Sundberg, Maria Bergström, Katrin Hammarlund och Karin Schmidt samt med redaktionella bidrag från kretsarna. Chefredaktör har varit Karin Schmidt.

Representation

Vid riksföreningens länsförbundsträff 19-20 mars i Stockholm representerades länsförbundet av **Mårten Wallberg**. Vid träffen 22-23 oktober i Umeå representerades länsförbundet av **Beatrice Sundberg och Margareta Olofsson**.

På riksstämman i Norrköping 18-19 juni representerades länsförbundet av **Beatrice Sundberg, Ronny Fors, Martin Lindén, Margareta Olofsson och Cécile Everett**.

Beatrice Sundberg har representerat länsförbundet i Länsstyrelsens samarbetsgrupp för Igelbäcken.

Mårten Wallberg, Katrin Jones Hammarlund och Sofia Arnsten (möte 9 mars) samt **Beatrice Sundberg och Ronny Fors** (möte 30 nov) har representerat länsförbundet i Länsstyrelsen i Stockholms läns samrådsgrupp för naturvård.

Beatrice Sundberg representerade länsförbundet på Mångfaldsseminarium om biologisk mångfald på SLU i Uppsala den 27 okt.

Beatrice Sundberg och **Vilhelm Herrlin** representerade länsförbundet på konferensen ”Grön infrastruktur för alla” den 10 nov.

Karolina Granath-Mészáros har representerat länsförbundet, Rovdjursföreningen och StOF i Länsstyrelsens viltförvaltningsdelegation.

Maria Bergström har representerat Naturskyddsföreningen/länsförbundet i nätverket Naturens År.

Margareta Olofsson har representerat Naturskyddsföreningen i Stockholms stads skönhetsråd.

Utbildning

Länsförbundet ordnade fyra utbildningsdagar under året, en i samband med länsstämman den 18 april, en under länsträffen den 14 november samt under två söndagar, den 30 oktober och 13 november då miljörädd stod i fokus.

16 april, länsstämma, på Naturskyddsföreningens rikskansli på Åsögatan 115 i Stockholm, ca 50 deltagare.

Temat var hälsoeffekter av klimatförändringar. Fredrik Moberg från Albaeco och läkare Sofia Lindegren gav oss en bakgrund och ledde diskussionerna.

30 oktober, I Studieförbundets lokaler på Norrtullsgatan 12 N, 21 deltagare

På kursen hölls en introduktion i lagar och andra rättskällor, den allmänna domstolsprocessen och hur man läser domar. Strandskyddsreglerna och hur man skriver ett överklagande gick också igenom.

13 november, På Studieförbundet, ca 15 deltagare.

Under dagen fördjupade sig deltagarna i hur man påverkar kommuners detaljplanering. Föredrag hölls om planprocessen, vad som utgör en miljökonsekvensbeskrivning samt hur en konsult och ideellt engagerad person inventerar naturområden.

19 november, rikskansliet, ca 35 deltagare

Christer Sanne gästade föreningen på länsträffen och tillsammans med deltagarna diskuterades den ständiga tillväxten och hur den ökande konsumtionen påverkar miljön. Ett mycket intressant, inspirerande och givande föredrag som följdes av dito diskussioner.

Arbetsgrupper/programområden

Nätverket Skydda Storstockholms gröna kilar

I nätverket ingår, förutom länsförbundet, fjorton regionala organisationer, bl.a. Turistföreningen, Friluftsrådet, Hembygdsförbundet och scouterna. Nätverket har i ca 13 år på olika sätt arbetat för att skydda Storstockholms gröna kilar. I början låg huvudsakligt fokus på Rösjö-, Angarn- och Bogesundskilarna, men här är samverkan i stort sett självgående. De senaste åren har fokus varit på Tyrestakilen och Bornsjökilen (se separat rubrik nedan).

Klimatgruppen

Länsförbundet gjorde ett omtag i gruppen i slutet av året och bjöd in till klimatmingel 19 dec. Ett 15-tal personer kom och lyssnade på vad riks har gjort och planerar att göra i klimatfrågan 2017 och deltog i efterföljande mingel.

Cykelgruppen

Cykelgruppen har under 2016 ordnat en cykelutställning och Sverige största lastcykelmässa på Norrbron samt en cykelkarneval runt city i samband med Stockholms stads bilfria dag. Gruppen har också medverkat till Tyresöretsens cykeldag samt anordnat seminarium med tema Stockholm som cykelstad med inbjudna föreläsare som forskare Martin Emanuel och regionala cykelsamordnare Björn Sax Kaijser. Vi har under året haft återkommande möten med cykelgruppen.

Skogsgruppen

I maj gjorde vi tillsammans med Nynäshamnskretsen ett besök i skogen vid Transjön på gränsen mellan Nynäshamn och Haninges kommuner. Här finns ett stort sammanhängande kommunägt skogsområde som vi vill ska skyddas och förvaltas för att utveckla och bevara natur- och rekreationsvärdena.

I augusti besöktes ett avverkningsanmält område i Vallentuna som visade sig ha höga naturvärden, bl.a. hittade vi en naturlig källa. Skogsstyrelsen kontaktades och det visade sig vara några formella fel med avverkningsanmälan.

I november besöktes ett område i Österåker tillsammans med Österåkerskretsen. Ett 20 hektar stort område hade avverkningsanmälts men det visade sig inte ha några naturvärden utan bestod i huvudsak av ensartad produktionsskog. Vi vidtog inga åtgärder.

I december besöktes, tillsammans med Vaxholmskretsen, ett avverkningsanmält område i Bogesundslandets naturreservat. Vi anser att delar av området har naturvärden och bör undantas från skogsbruk. Markägare (Statens fastighetsverk), Skogsstyrelsen och Länsstyrelsen underrättades och de besökte även området. Extra naturvårdshänsyn kommer nu att tas men vi ville att vissa områden helt undantas från skogsbruk.

Vi har även haft vandringar i bl.a. Jordbro och deltagit på Naturnatt/Urskogsfestival i Ryssbergen i Nacka.

Projekt och verksamheter

Samordnad planering av hamnar och farleder i Stockholms län

Detta område innebär bevakning av den planerade hamnen vid Norvik i Nynäshamn. I slutet av 2015 överklagade länsförbundet och Naturskyddsföreningen i Nynäshamn ärendet till Högsta domstolen, men ärendet gick inte vidare till högsta och sista instans. Stockholms hamnar påbörjade bygget av hamnen i augusti 2016.

30/30- projektet

I den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen, RUFS, som landstinget beslutade om 2010 är målet att koldioxidutsläppen från vägtrafiken ska minska med 30 % fram till år 2030 (30/30-målet). Målet har sin bakgrund i en bred politisk överenskommelse från 2007. Detta mål finns även med i Länsstyrelsens Klimat- och energistrategi för Stockholms län. Syftet med projektet var att verka för att uppfylla utsläppsmålen i RUFS och Klimat- och energistrategi för Stockholms län. Detta genom att presentera konkreta åtgärder för att minska utsläppen så att målet med att minska utsläppen från trafiken med minst 30 % till 2030 uppnås. I projektet genomfördes en enkätundersökning av samtliga kommuner i länet där vi frågade om de känner till 30/30-målet

och om ja, hur de har jobbat för att uppnå det. Projektet presenterar även översiktliga förslag på enskilda åtgärder som framförallt kommunerna kan ta till, i detta fall att underlätta för bilpooler och ändrade parkeringsstrategier.

Gröna kilar och grönstruktur

Bättre skydd av fler gröna kilar

Arbetet pågick fram till maj 2016, men tappade därefter fart. Samverkan påbörjades i Rösjökilen 2006 och utökades till att omfatta Angarn- och Bogesundskilarna. Samverkan påbörjades 2015 i Tyrestakilen och Bornsjökilen. Länsförbundet har under året deltagit i diskussioner kring framtagandet av den nya regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen, RUFS 2050.

Fördjupat mellankommunalt samarbete

Sedan flera år finns politiska styrgrupper för samverkan i Rösjö-, Angarn- och Bogesundskilarna. Samverkan påbörjades 2015 i Tyresta- och Bornsjökilarna på initiativ av länsförbundet. Det projekt som drivits 2015 i Tyrestakilen avslutades i maj 2016. Projektets resultat finns beskrivet i rapporten "Tillsammans stärker vi Tyrestakilen". Vad gäller samverkan i Bornsjökilen skedde ett möte under 2016. Tyvärr har samverkan inte förankrats i kommunerna och fler kommuner har haft förhinder att delta. Därför har inte samverkan resulterat i någon projektidé. Och därför finns brist på medel för att jobba med samverkan.

Naturen på lika villkor

Naturskyddsföreningen i Stockholms län har fått medel för att genomföra projektet Naturen på lika villkor. Projektet började december 2015 och fortsätter under 2017. Det genomförs tillsammans med länets kommuner, Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft Stockholms län, Epilepsiföreningen Stor-Stockholm, Afasiföreningen i Stockholms län, Skogstur och Länsstyrelsen i Stockholm.

I detta projekt tittar vi på tillgängligheten till naturreservat i Stockholms län för personer med olika funktionsnedsättningar. Projektets syfte är att underlätta och inspirera för ett ökat friluftsliv särskilt för personer med olika funktionsnedsättningar. Projektets syfte är även att bidra till att uppfylla följande mål för friluftspolitik: *Tillgänglig natur för alla och Starkt engagemang och samverkan.*

Under 2016 har 16 naturområden inventerats i tre kommuner, Botkyrka, Haninge och Salem. Ytterligare ett kommer inventeras i Botkyrka i januari 2017. Samarbetet med deltagande kommuner fortsätter under 2017 för genomförande av åtgärder som rekommenderas i rapporterna. En LONA-ansökan skickades in december 2016 för åtgärder under 2017 i Garnuddens naturreservat, Salems kommun. Fler kommuner har visat intresse under 2017. Guidningar för målgruppen har genomförts i Tyresö slottspark och i Judarskogen. Två praktikanter har handletts i projektet.

Trafikfrågor i Stockholms län

Förbifart Stockholm

Länsförbundet är medlem i nätverket Förbifart Stockholm. Efter att Beatrice Sundberg blivit ordförande för länsförbundet leds numera nätverket av länsförbundet. Under 2016 var inte aktiviteten så hög i nätverket eftersom Förbifart Stockholm började byggas på hösten. Saker kan hända framöver så nätverket finns fortfarande kvar men gick på sparlåga under senare delen av året.

Tvärförbindelse Södertörn, f d Södertörnsleden

Under 2016 skrev länsförbundet två yttranden om leden. Den andra gällde synpunkter i samband med samråd om alternativa korridorer.

Östlig förbindelse

Under 2016 har länsförbundets arbete mot Östlig förbindelse påbörjats. Under hösten anordnade vi ett seminarium på ABF-huset tillsammans med Stockholm- och Nackakretsarna, Klimataktion Stockholm och Förbundet för Ekoparken. På seminariet kom företrädare från Sverigeförhandlingen och Trafikverket samt en forskare. Samtliga berättade om deras perspektiv på Östlig förbindelse vilket sen följdes av en frågestund med publiken. Beatrice Sundberg var samtalsledare och det kom ca 110 personer.

Hållbar stadsutveckling

Ny grön stad

Nätverket Ny grön stad hade ett par träffar under 2016. Då diskuterades bland annat vad som händer i de olika organisationerna. Det är värdefullt att flera organisationer träffas och utbyter idéer med varandra för att få tips och energi.

Storstockholms naturguider

Verksamheten

Storstockholms naturguider är nu inne på sitt fjortonde år. Vi guidar varje söndag året runt med undantag för de större helgerna. Vi ställer aldrig in och man behöver inte föränmäla sig. Därtill gör vi turer på andra tider beroende på beställningar och önskemål. Avgiften för deltagande i vårt ordinarie program var under året 100 kr per person och 80 kr för medlem i Naturskyddsföreningen. Alla under 18 år har deltagit utan kostnad.

Verksamhetens syfte är fortsatt att:

- väcka intresse och engagemang för naturen genom att erbjuda guidningar till Stockholmsnaturens pärlor för invånarna i Stockholmsregionen,
- utbilda och knyta naturguider till föreningen och
- etablera föreningen som plattform för naturguidningar i samverkan med andra aktörer, dessutom ansvarar verksamheten också för utflyktsguiden www.utinaturen.nu.

Samarbeten

Under 2016 har verksamheten haft fortsatt samarbete med Länsstyrelsens naturvårdsenhet och Studieförbundet och även detta år har vi haft som specialuppdrag ett antal guidningar i Kungliga Nationalstadsparken (en fortsättning på samarbetet förra året med anledning av parkens tjugårsjubileum).

Därtill har vi samverkat med Tyresta nationalpark, Haninge, Stockholm, Sigtuna och Tyresö kommuner. Under Kulturfestivalsveckan (Stockholms) genomförde vi i samverkan med Stockholm Vatten 3 festivalguidningar på temat Vattnet, Mälaren-Östersjön.

Vi ingår också i Stockholm Visitor Boards nätverk av guider och har en länk hos dem om vår verksamhet.

Guider

14 auktoriserade guider har varit verksamma under året: Britta Ahlberg, Monica Attebrant, Bo Björnsäter, Maria Bergström, Sara Borgström, Malin Jonell, Martina Kiibus, Eva Lindberg, Kristin Lundvall, Margareta Lysell, Malin Löfgren, Bo Rosén, Pella Thiel och Maria Brandt (Isak har varit stationerad i utlandet hela året).

Och 8 guidegesäller: Anna Petri, Anders Tranberg, Bo Ljungberg, Gunnar Björndahl, Michaela Lundell, Peder Curman, Robert O'Dwyer och Ronny Fors.

Årets guidningar

Guidningar för allmänheten har genomförts främst på helger under hela året. Under 2016 (2015 års siffror inom parentes för att jämföra) genomfördes totalt 75 (70) guidningar inom det ordinarie programmet med sammanlagt 922 (730) deltagare. Medelantalet besökare per guidning var 13 (11) och maxantal deltagare var detta år, dels en Älvsjöskogsvandring i samband med invigningen av reservatet (40), dels fågelskådningens dag på Sandemar (33).

Inom det ordinarie programmet har vi också, på uppdrag av Länsstyrelsen, genomfört ett antal specialguidningar, framförallt skollovsguidningar och barnvagnsturer.

11 (11) specialbeställningar har vi också genomfört detta år med totalt ca 202 (187) deltagare.

Totalt har vi år 2016 guidat drygt 1124 (917) personer.

Hur vi når ut (programblad, hemsida, facebook mm)

Vi skriver numera ut våra programblad (7 stycken detta år plus ett specialblad för barnvagnsguidningarna) på vår egen skrivare, ofta tvåsidigt program och alltid i färg. Guidningarna i programbladet marknadsförs genom att bladet mejlas till de större dagstidningarnas och till lokaltidningarnas kalendarier, samt mejlas – eller ska mejlas – till ca 10 000 (dels medlemmar i länet, dels de som särskilt bett att få programmet per mejl). Mejlen till medlemmarna har inte heller detta år fungerat riktigt bra vilket kanske (eventuellt tillsammans med vädret) förklarar det tapp i snittantalet för deltagare i programguidningarna vi haft de senaste två åren.

Programmet skickas dessutom per post till dem som begärt detta (drygt 50 privatpersoner), biläggs Månadsbladet och delas ut till biblioteken i innerstaden och till en del av biblioteken i ytterområdena (beror på vilka kontakter vi har). Guidningarna kommer ofta med i DN på stan och i Mitt-i-tidningarna. De annonseras via vår hemsida www.utinaturen.nu, på samarbetsparternas hemsidor och i Naturskyddsföreningens aktivitetskalender. Vi finns också på Facebook med i dagsläget 1400 (999) gillare ("Gilla" oss om du inte redan gjort det www.facebook.com/naturguider).

Hemsidan blev under hösten hackad och har legat nere men är nu på gång igen. Fredrik Karlsson hjälper oss med uppbyggnaden så titta gärna på den och ge oss synpunkter på vad som skulle kunna göra den ännu bättre! Hemsidans adress är www.utinaturen.nu.

Media

Vi blir ofta med i DNs på stan kalendarium och i Barn i stans lilla tidning. Mitti-tidningarna har under 2016 avstått från kalendarium i den tryckta tidningen. Men i slutet av året ångrat detta så nu finns vi ofta med där också.

Inga särskilda mediarapporteringar om vår verksamhet har annars skett.

Hållbart resande

Ser du möjligheterna? Fd tack för att du cyklar

Projektet ”Tack för att du cyklar” som genomförts i minst 10 år tillsammans med bl.a. Stockholms stad, genomfördes den 26 maj i Stockholm. På morgonen mellan 7-9 delades påsar innehållande cykelrelaterad information, en ekologisk juice, cykelkarta samt rabatterbjudande hos olika cykelbutiker ut till 10.000 cyklister i Stockholm. Utdelningen skedde i huvudsak vid Stockholms infarter. Aktiviteten skedde under namnet ”Ser du möjligheterna” detta år och nytt var bl.a. att det på varje utdelningsplats fanns tjänstemän från Stockholms trafikkontor på respektive plats för att svara på frågor från allmänheten.

Länsförbundet stod för projektledningen samt för allt praktiskt arbete inför kampanjen, såsom packning av påsar, ordning av utkörning av gods mm till utdelningsplatserna och värvning av funktionärer till projektet. Projektet uppmärksammades i media och föreningen omnämndes i samband med detta. En utvärdering av Stockholms stad visar att projektet är uppskattat, att nåbarheten till medborgarna varit hög och att kännedomen om projektet är stort, trots att utvärderingen gjordes efter sommaren. Länsförbundet har i projektet också samarbetat med Cykelfrämjandet.

Föreningsutveckling, Stockholmstrafiken och framtiden

Under våren skrev föreningen en projektansökan till Trafikverket om att arbeta med kollektivtrafikfrågor och då särskilt med information riktad till våra medlemmar om pågående och planerad utbyggnad av olika kollektiva färdmedel. Under hösten beviljade Trafikverket stöd till seminarier på temat Spårväg, Sjöbuss och den utbyggnad som planeras av tunnelbanan. Planeringen inför detta projekt påbörjades senhösten 2016 medan huvuddelen av projektet genomförs 2017.

Levande folkrörelse

Länsförbundet har under 2016 besökt ca hälften av styrelserna i länets 26 st kretsar. Beatrice Sundberg ville som ny ordförande träffa de aktiva ute i kretsarna tillsammans med ytterligare en person från länsförbundets styrelse. Under mötena har det framkommit att många kretsar vill ha hjälp med att hitta fler aktiva till styrelsen, flera aktiva utanför styrelsen och hitta sätt att locka fler till aktiviteterna. Det finns många eldsjälar i länet och vi har en stor bredd på aktiviteter som kretsarna anordnar. Besöken kommer att fortsätta under 2017.

Förutom utbildningstillfällen som beskrivs ovan har länsförbundet under 2016 på många sätt varit engagerat i enskilda kretsars arbete. Detta inkluderar detaljplaner, stärkande av styrelsearbetet, framtagande av annonser och foldrar, hjälp med webbsidor och pådrivande för naturreservat.

Länsförbundet i media

Länsförbundet skickade under året ut sex st pressmeddelanden. I november blev ordförande Beatrice Sundberg intervjuad i Radio Stockholm angående parkerade bilar på gator i stadsmiljö. I december publicerades två debattartiklar på nätet. Båda handlade om Östlig förbindelse där den ena publicerades i Svenska Dagbladet och den andra i Nacka-Värmdöposten.

Styrelsen i Naturskyddsföreningen i Stockholms län

Beatrice Sundberg, ordf

Margareta Olofsson, 1:e vice ordf

Mia Torpe, 2:e vice ordf

Martin Lindén, kassör

Anneli Bengtsson

Cécile Everett

Ronny Fors

Jan Holmbäck

Karolina Lisslö

*Vakant
(Fältbiologerna)*

Bilagor

Utsända pressmeddelanden under 2016

- 2016-02-22 Råstasjön räddad tills vidare.
- 2016-02-25 Naturreservat bromsar inte nybyggnation – de underlättar.
- 2016-04-11 Bromma flygplats reell stoppkloss för att få fram tiotusentals bostäder.
- 2016-04-16 Ny ordförande vald på stämman.
- 2016-05-11 Olyckligt att priset på SL-kortet höjs.
- 2016-08-18 Vi förvandlar Stockholm till en cykelstad!

Skrivelser under 2016

- 2016-02-02 Handlingsprogram för skydd av tätortsnära natur – Låt det fortsätta!
/ Ny Grön Stad. (160202)
- 2016-02-14 Öppet brev: Stockholms universitet – visa vägen och sluta investera i kol-, gas- och oljebolag!
- 2016-09-30 Länsförbundets yttrande över samrådsförslaget till RUFS 2050
- 2016-11-15 Yttrande angående Östlig förbindelse.
- 2016 Strategi för att uppnå 30/30-målet i Stockholmsregionen. Rapport från projekt.

Debattartiklar under 2016

- 2016-12-03 Utred en renodlad östlig spårförbindelse i Svenska Dagbladet
- 2016-12-14 En Östlig förbindelse försenar klimatomställningen i Nacka Värmdöposten

Medlemstal i länsförbundets kretsar den 31 december 2016

Krets	Fullbetalande	Familjemedl	Totalt antal medl
			M heders o ständiga
Huddinge Naturskyddsförening	1 437	1 267	2 705 (+67)
Mälaröarnas Naturskyddsförening	629	610	1 239 (-58)
Naturskyddsföreningen Österåker	712	633	1 346 (+17)
NF i Botkyrka-Salem	1 099	825	1 925 (-21)
NF i Danderyd	659	551	1 217 (-26)
NF i Haninge	973	769	1 742 (+8)
NF i Järfälla	1 018	766	1 786 (+11)
NF i Lidingö	904	667	1 575 (+35)
NF i Nacka	1 654	1 416	3 073 (-2)
NF i Sigtunabygden	483	335	819 (+7)
NF i Sollentuna	1 226	1 077	2 306 (+72)
NF i Solna-Sundbyberg	1 739	970	2 710 (+142)
NF i Södertälje-Nykvarn	1 252	914	2 168 (+320)
NF i Upplands-Bro	326	345	672 (-2)
NF i Vaxholm	269	279	548 (-23)
NF i Värmdö	882	771	1 653 (+39)
Nynäshamns Naturskyddsförening	423	303	726 (+47)
Roslagens Naturskyddsförening	1 084	707	1 795 (-32)
Saltsjöbadens Naturskyddsförening	333	255	589 (-1)
Stockholms Naturskyddsförening	13 481	8 068	21 581 (+744)
Symbios	27	0	28 (-29)
Söderorts Naturskyddsförening	4 081	2 734	6 818 (+319)
Tyresö Naturskyddsförening	873	930	1 804 (+7)
Täby Naturskyddsförening	1 200	994	2 199 (-2)
Vallentuna Naturskyddsförening	618	577	1 197 (-9)
Väsby Naturskyddsförening	519	376	895 (+22)
Totalt NF i Stockholms län	37 901	27 139	65 116 (+1 651)